

Leszek Rudak, Dorota Sidor

Uniwersytet Warszawski, Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji

IBIZA – E-ZAJĘCIA OGÓLNOUNIWERSYTECKIE W UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM

Streszczenie

IBIZA – Interdyscyplinarna Baza Internetowych Zajęć Akademickich jest ofertą dla studentów UW. Zawiera kursy wprowadzające do wielu dyscyplin naukowych przeznaczone dla słuchaczy różnych kierunków jako tzw. „dyscyplina dodatkowa”. Kursy te są oferowane w formie e-nauczania i dzięki temu łatwo dostępne dla wszystkich studentów bez względu na położenie geograficzne macierzystego wydziału. Artykuł zawiera opis wszystkich komponentów projektu IBIZA od przygotowania kadry, przez pozyskiwanie kursów, organizację projektu po model dydaktyczny, którego zasady wyznaczają postać oferowanych kursów.

1. WSTĘP

Absolwent uniwersytetu powinien być otwarty na problemy pochodzące nawet z dziedzin odległych tematycznie od jego specjalizacji oraz gotowy do szukania nowych rozwiązań, ciągłego doksztalcania się, poznawania nowych zagadnień. Aby zbliżyć się do takiej sylwetki absolwenta, studenci Uniwersytetu Warszawskiego muszą w czasie swoich studiów poznać podstawy „dyscypliny dodatkowej”, czyli muszą zaliczyć (zakończyć egzaminem) minimum jeden wykład odległy tematycznie od głównego kierunku studiów i oferowany przez wydział inny niż ten, w którym studiują. Niestety struktura geograficzna naszej uczelni: kilka ośrodków w różnych, odległych, częściach wielkiego miasta wymagająca długiego czasu na przemieszczanie się, uniemożliwia wybór zajęć oferowanych w innym kampusie, co oczywiście utrudnia realizację idei zwiększania interdyscyplinarności kształcenia. Rozwiązaniem dla tego problemu jest wprowadzenie e-nauczania (nauczania zdalnego z wykorzystaniem komputerów podłączonych do sieci Internet) do oferty Uniwersytetu Warszawskiego.

Zwiększenie dostępności „dyscypliny dodatkowej” było jedną z dwóch głównych przesłanek uruchomienia projektu Interdyscyplinarna Baza Internetowych Zajęć Akademickich (IBIZA) – zestawu zajęć wprowadzających do różnych dyscyplin naukowych, przygotowujących do rozumienia pojęć i podstawowych zagadnień z danego przedmiotu bez względu na kończony kierunek. Drugą, nie mniej ważną przesłanką wprowadzenia tych wykładów była konieczność przygotowania studentów UW do kształcenia ustawicznego, które coraz częściej oparte jest, i z pewnością będzie w przyszłości, na e-kursach. IBIZA

ma stanowić wzorcowe zajęcia internetowe, dlatego jedną z podstawowych zasad tego projektu jest zwrócenie większej uwagi na jakość, a nie ilość oferowanych kursów.

2. ZAŁOŻENIA PROJEKTU IBIZA

Kursy prowadzone w ramach projektu IBIZA to przedmioty ogólnouniwersyteckie, czyli niezwiązane bezpośrednio z programami studiów. Każdy student Uniwersytetu Warszawskiego ma obowiązek odbycia określonej liczby godzin tego typu przedmiotów (liczba ta zależy od ustaleń poszczególnych jednostek). Poziom zajęć ustalany jest tak, aby studenci wszystkich wydziałów mogli skorzystać z nich bez konieczności posiadania wcześniejszej specjalistycznej wiedzy. Wyjątkiem są zajęcia na poziomie zaawansowanym, w których student może uczestniczyć tylko wtedy, gdy zaliczy kurs na poziomie podstawowym, oraz przedmioty prowadzone w językach obcych. Wymagania wstępne, skrócony program kursu oraz niezbędna literatura zawsze podawane są podczas rejestracji na zajęcia. Wszystkie zajęcia prowadzone przez Internet afiliowane są przy konkretnych jednostkach dydaktycznych UW, które dbają o ich jakość merytoryczną.

Prowadzącym przedmiot IBIZA może zostać każdy nauczyciel akademicki Uniwersytetu Warszawskiego z tytułem co najmniej doktora. Zajęcia mogą prowadzić także doktoranci UW, ale tylko we współpracy z opiekunem merytorycznym z tytułem naukowym. Kursy mogą też prowadzić pracownicy naukowcy innych uczelni wyższych, pod warunkiem, że w zespole prowadzących jest również pracownik UW, który zapewni zespołowi sprawną współpracę np. z administracją jednostki oferującej zajęcia oraz zadba o utrzymanie standardów jakości wymaganych przez UW.

W kursach IBIZA, tak jak w innych przedmiotach ogólnouniwersyteckich mogą uczestniczyć zarówno studenci pierwszego i drugiego stopnia, jak i doktoranci (którzy na mocy uchwały Senatu UW mają obowiązek odbycia 60 godzin zajęć ogólnouniwersyteckich w pierwszych dwóch latach studiów, zatem mają pierwszeństwo w zapisach) ze wszystkich wydziałów UW. Za zaliczenie zajęć ogólnouniwersyteckich studenci otrzymują punkty ECTS, których liczba za dany przedmiot wyznaczana jest przez wykładowcę w porozumieniu z władzami jednostki oferującej kurs. Warto nadmienić, że zazwyczaj jest to liczba większa niż w przypadku innych wykładów, ponieważ kursy internetowe zwykle wymagają od studenta większego nakładu pracy niż zajęcia stacjonarne.

Zajęcia opracowują wykładowcy we współpracy z pracownikami Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji¹⁾ UW (COME), według ustalonego modelu dydaktycznego. Model nauczania zaproponowany i wprowadzany w życie przez COME został zbudowany na podstawie wieloletnich doświadczeń w prowadzeniu zdalnych i internetowych zajęć otwartych i akademickich [1]. Model (szczegółowo opisany w pracach [2], [3], [4]) przyjmuje, jako podstawowe założenie, że istotą e-edukacji jest komunikacja prowadzona odmiennymi kanałami niż edukacja tradycyjna. Dlatego największy nacisk położony jest na interakcję wykładowcy ze studentami i studentów między sobą, a także na zbudowanie z uczestników kursu grupy społecznej. Z tego powodu spośród wielu możliwych rodzajów komunikacji na platformie e-nauczania (np. konsultacje, komunikacja koleżeńska, instruktaż), w projekcie

¹⁾ Ogólnouczelniana jednostka Uniwersytetu Warszawskiego powołana 10 lat temu w celu rozszerzenia dostępu do edukacji uniwersyteckiej poprzez zastosowanie nowych technologii komunikacyjnych, multimedialnych i informatycznych, promowanie i koordynowanie działania Uniwersytetu w zakresie edukacji z wykorzystaniem Internetu, a także prowadzenie prac badawczych nad edukacją zdalną z wykorzystaniem technologii komputerowej i sieciowej.

IBIZA zalecana jest komunikacja pełna, w której w celach dydaktycznych bez żadnych ograniczeń porozumiewają się między sobą wszyscy uczestnicy procesu dydaktycznego [5].

Opisywany model dydaktyczny zaleca stosowanie, nauczania hybrydowego (*blended learning*), to znaczy łączącego zajęcia internetowe ze stacjonarnymi. Jednak trudno zgromadzić w jednym miejscu i czasie studentów różnych kierunków i lat na regularne spotkania (IBIZA powstała by właśnie zredukować te problemy). Zajęcia IBIZA zazwyczaj przewidują jedno stacjonarne spotkanie wstępne i obowiązkowe końcowe spotkanie certyfikujące, sprawdzające zdobytą przez studenta wiedzę. Podejście do kolokwium lub egzaminu na spotkaniu stacjonarnym warunkuje otrzymanie oceny z kursu, co w znacznym stopniu ogranicza możliwość nieuczniwego zdobycia zaliczenia zajęć.

Wszystkie kursy IBIZA prowadzone są w trybie asynchronicznym, pozwalającym studentom na samodzielne, swobodne dostosowanie czasu korzystania z materiałów i uczestnictwa z zajęciami do swoich potrzeb (w ramach wyznaczonych przez prowadzących).

3. ORGANIZACJA PROJEKTU IBIZA

3.1 Struktura projektu

Projekt Interdyscyplinarna Baza Internetowych Zajęć Akademickich (IBIZA) został powołany do życia w 2005 roku zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Warszawskiego. Jednocześnie Rektor powołał Komisję Kwalifikacyjną (działającą pod przewodnictwem Prorektora ds. studenckich i składającą się z nauczycieli akademickich), której celem jest sprawowanie nadzoru merytorycznego nad projektem. IBIZA została wpisana w misję COME UW, a zatem jednostka ta zajmuje się organizacją i administracją całego projektu oraz koordynacją e-kursów z zajęciami stacjonarnymi prowadzonymi na UW. Koordynator projektu, pracownik działu ds. dydaktyki i badań COME, wchodzi w skład Komisji Kwalifikacyjnej jako jej sekretarz. Oprócz spełniania zadań organizacyjnych (w tym: zbieranie i opracowywanie zgłoszeń projektów kursów, przeprowadzanie ewaluacji zajęć, nadzorowanie pracy opiekunów), prowadzi on również prace badawcze dotyczące metodologii e-nauczania oraz jest praktykiem e-nauczania, dzięki czemu wspiera wykładowców w projektowaniu procesu dydaktycznego.

3.2 Platforma e-nauczania

Środki techniczne (serwery, oprogramowanie systemowe, platforma e-nauczania) zapewnia COME UW. Wszystkie zajęcia w ramach projektu IBIZA osadzone są na open-source-owej platformie Moodle, którą administruje i której sprawne funkcjonowanie zapewnia dział ds. technicznych COME. Programiści z tego działu dostosowują platformę do potrzeb Uniwersytetu i integrują z innymi systemami uczelni. Dział ds. technicznych służy pomocą wykładowcom w rozwiązywaniu trudnych problemów związanych z funkcjonowaniem platformy – stanowi drugą linię pomocy technicznej (po opiekunach dydaktyczno-technicznych).

3.3 Opieka dydaktyczna i techniczna

Każdy kurs w ramach projektu ma opiekuna dydaktyczno-technicznego z ramienia COME. Osoba taka zna specyfikę e-nauczania, biegłe obsługuje platformę (ma uprawnienia administratora) oraz potrafi sprawnie przygotowywać multimedialne materiały dydaktyczne. Jej zadaniem jest utrzymywanie stałego kontaktu z wykładowcą, dla którego jest pierw-

szą osobą, do której może się zwrócić gdy występują problemy. W szczególnie trudnych przypadkach, gdy opiekun sam nie potrafi pomóc prowadzącemu, przekazuje sprawę do koordynatora.

Do podstawowych obowiązków opiekunów należy czuwanie nad prawidłowym przebiegiem zapisów na kurs, pomoc w razie kłopotów technicznych, wsparcie metodyczne oraz podsumowanie kursu w ankiecie ewaluacyjnej. Opiekun ma prawo interweniować, gdyby prowadzący zajęcia zbyt rzadko odpowiadał na pytania studentów lub gdyby materiały dydaktyczne były złej jakości, a także zawsze wtedy, gdy jego wątpliwości wzbudzi sposób prowadzenia zajęć lub ich organizacja. Opiekun może wspomóc prowadzących w zakresie integrowania uczestników kursu.

3.4 Kursy

Kursy wpisywane do oferty dydaktycznej IBIZA wylaniane są w drodze konkursu projektów, który odbywa się dwa razy w roku akademickim. Komisja Kwalifikacyjna dokonuje wyboru kursów według ustalonych kryteriów (patrz rozdział 4).

Pierwsza, pilotażowa edycja kursu, przeprowadzana jest z udziałem trzydziestu studentów. Niewielka grupa zajęciowa pozwala na bezpieczne zweryfikowanie kursu i sposobu jego prowadzenia. Po zakończeniu kursu przeprowadzana jest pełna ewaluacja zajęć, a wyniki są przedstawiane wykładowcom oraz Komisji Kwalifikacyjnej, która na ich podstawie podejmuje decyzję o dopuszczeniu do „pełnej”, to znaczy z grupą do stu studentów, edycji. Kursy pilotażowe poddane są jednosemestralnej karencji, podczas której autorzy mają czas na wprowadzenie niezbędnych, zasugerowanych przez Komisję poprawek oraz przystosowanie kursu na potrzeby grupy większej niż trzydziestoosobowa. Po tej przerwie przedmiot realizowany jest jako stały element projektu IBIZA i nie musi być ponownie zgłaszany do akceptacji. Jednak nadal, co semestr, przeprowadzana jest pełna ewaluacja, aby mieć pewność, że zajęcia zachowują ten sam wysoki poziom jakości dydaktycznej.

3.5 Zapisy na zajęcia IBIZA

Studenci UW zapisują się na zajęcia ogólnouniwersyteckie dwustopniowo: najpierw poprzez rejestrację żetonową (żetony to umowna „jednostka monetarna”, którą student „płaci” za zajęcia spoza programu studiów; żetony przyznawane są każdemu studentowi przez jego macierzystą jednostkę). Drugim krokiem jest rejestracja na zajęcia na platformie e-edukacji, co jest odpowiednikiem pojawienia się studenta na pierwszych zajęciach w sali (platforma jest na stałe zintegrowana z USOS²⁾, student nie zakłada na platformie nowego konta; loguje się swoim numerem PESEL i hasłem do USOS). Prowadzący wpuszczają – w wybranym przez siebie momencie – na kurs poprawnie zapisanych studentów, zachowując pełną kontrolę nad listą uczestników.

3.6 Ewaluacja

Wszyscy uczestnicy procesu dydaktycznego zobowiązani są do wyrażenia opinii o zakończonych zajęciach (studenci anonimowo). Każdy typ ankiet (wykładowców, studentów i opiekunów) dotyczy odmiennych aspektów zajęć: wykładowcy proszeni są o podanie

²⁾ Uniwersytecki System Obsługi Studentów – system rejestracji studentów UW, zawierający wszystkie dane o kierunkach studiów, programach, zajęciach i osiągnięciach studentów, umożliwiający studentom wybór zajęć, nauczycielom kontakt z grupami studenckimi, a administracji uczelni nadzorowanie procesu studiowania.

warunków zaliczania przedmiotu, oszacowanie praco- i czasochłonności kursu, przedstawienie metod prezentowania informacji i sprawdzania wiedzy, ocenę grupy studentów, którzy uczestniczyli w kursie oraz o przedstawienie propozycji zmian w przyszłych edycjach zajęć. Studenci pytani są m.in. o ocenę swojego stopnia przyswojenia wiedzy, o interakcje zachodzące na zajęciach, o życzliwość i komunikatywność prowadzącego oraz o ogólną ocenę kursu. Opiekunowie mają za zadanie ocenić organizację kursu, jakość techniczną materiałów dydaktycznych, komunikację pomiędzy wykładowcami a studentami oraz poprawność pod względem metodyki e-nauczania. Opracowane wyniki są przedstawiane Komisji Kwalifikacyjnej i autorom kursu.

3.7 Finansowanie

Projekt IBIZA finansowany jest z budżetu centralnego Uniwersytetu Warszawskiego. Komisja kwalifikacyjna na wniosek COME i przy jego pomocy przeprowadza wycenę kursów na podstawie wyników ewaluacji. Wycena w przypadku pełnych edycji kursów składa się ze stałego kosztu przeprowadzenia zajęć dla grupy podstawowej (30 osób), stawki za każdego studenta powyżej grupy podstawowej, zależnej od jakości dydaktycznej zajęć oraz opcjonalnego dodatku za innowacyjność w procesie nauczania.

Wysokość stawki przyznawanej za każdego studenta spoza grupy podstawowej oraz decyzja o przyznaniu i wysokości dodatku za innowacyjność zależy bezpośrednio od wyników pełnej ewaluacji. Autorzy kursów pilotażowych otrzymują wynagrodzenie równe kosztowi przeprowadzenia zajęć dla grupy podstawowej. Zatwierdzona przez przewodniczącego Komisji Kwalifikacyjnej wycena przedkładana jest do akceptacji Rektorowi UW, po której następuje uruchomienie środków budżetowych.

Kursy IBIZA, poza kilkoma uzasadnionymi wyjątkami, są odpowiednikami 30 godzin dydaktycznych zajęć przeprowadzonych stacjonarnie. Ze względu na większą intensywność tego trybu nauczania, czas trwania kursów jest często krótszy niż pełny semestr (zwykle jest to 10 tygodni). Zajęcia przez Internet mogą być wliczone do pensum przez prowadzącego. W takim przypadku środki za kurs przekazywane są do jednostki, która oferuje zajęcia. Następnie jednostka rozlicza się z wykładowcą według swoich zasad.

Wszystkie jednostki oferujące przedmioty w ramach IBIZA otrzymują środki przeznaczone na obsługę administracyjną kursów (wprowadzanie, uzupełnianie i modyfikowanie w USOS danych dotyczących kursu, generowanie raportów, pomoc dla studentów w czasie rejestracji) w wysokości 10% kosztów przeprowadzenia tych przedmiotów.

5. PRZYGOTOWANIE KADRY

Metodyka nauczania przez Internet różni się od metodyki nauczania tradycyjnego, a zatem od autora e-kursu i prowadzącego zajęcia zdalne na platformie e-edukacji wymaga się dodatkowej wiedzy metodycznej. Ponadto konieczna jest znajomość platformy e-edukacji oraz umiejętności techniczne umożliwiające tworzenie elektronicznych materiałów edukacyjnych. Bez tych umiejętności, mimo pomocy specjalistów zajęcia nie będą w pełni efektywne [5]. Aby przygotować kadrę do opracowywania i prowadzenia e-kursów COME organizuje wzajemnie uzupełniające się, bezpłatne, dostępne dla wszystkich nauczycieli akademickich i doktorantów UW szkolenia: z obsługi platformy Moodle (na poziomie podstawowym i zaawansowanym) oraz kształcenia przez Internet.

Szkolenia z obsługi platformy e-nauczania prowadzone są stacjonarnie w pracowni komputerowej. W trakcie szkolenia podstawowego prezentowane są funkcje platformy

z obu punktów widzenia: uczestnika i prowadzącego. Omawiane są także typy interakcji między uczestnikami kursu oraz możliwości monitorowania ich aktywności. Szkolenie zaawansowane zapoznaje nauczycieli z rzadziej używanymi funkcjami platformy, pozwalającymi np. na przygotowanie pracy grupowej czy zindywidualizowanych ścieżek nauczania, a więc umożliwiającymi wykorzystanie nowoczesnych metod nauczania.

„Kształcenie przez Internet” jest kursem internetowym na platformie Moodle. Jest praktycznym wprowadzeniem do wykorzystania Internetu w edukacji, przybliża zagadnienia psychologii, dydaktyki i metodyki e-nauczania, zawiera wskazówki i ćwiczenia techniczne dotyczące przygotowywania cyfrowych materiałów dydaktycznych przeznaczonych do e-nauczania.

6. JAKOŚĆ ZAJĘĆ IBIZA

Zgodnie z założeniami projektu (IBIZA to pełnoprawne zajęcia akademickie oraz wzorcowe e-kursy), jakość oferowanych wykładów jest objęta szczególną troską, dlatego wszystkie kursy są dwukrotnie oceniane przez Komisję Kwalifikacyjną.

W pierwszej ocenie, czyli decyzji o uruchomieniu pilotażowej wersji zajęć, brany jest pod uwagę projekt zajęć, planowane metody nauczania i dobór treści. Kursy wpisywane do IBIZA muszą stanowić wprowadzenie do określonej dyscypliny naukowej i gwarantować poznanie pojęć oraz rozumienie podstawowych zagadnień. Brane są także pod uwagę możliwości realizacji proponowanych zajęć jako e-kursu, ale przed utworzeniem materiałów i osadzeniem ich na platformie nie można z góry stwierdzić, czy zajęcia będą odpowiadały standardom e-nauczania obowiązującym w ramach IBIZA i czy zostaną zrealizowane cele edukacyjne. Ocena jest formułowana na podstawie sylabusu i opisu zajęć przedstawianych przez autorów w dokumentach zgłoszeniowych.

Druga ocena Komisji jest podejmowana na podstawie wnikliwej analizy edycji pilotażowej. Analizie podlega sam kurs oraz sposób jego prowadzenia (Komisja ma dostęp do wszystkich materiałów zawartych w kursie, dyskusji, które się odbywały w ramach zajęć, do wszystkich zadań włącznie z komentarzami prowadzących, a także do zapisów systemowych pozwalających określić zaangażowanie studentów i nauczycieli). Aprobata Komisji, czyli wpisanie zajęć na listę stałą IBIZA, otrzymują tylko kursy, które spełnią kryteria dotyczące: zakresu treści, procesu dydaktycznego i organizacji zajęć.

Zakres treści musi odpowiadać sylabusowi, który był podstawą uruchomienia pilotażu. Ocenie podlega także ilość przekazywanych treści, bo niezmiernie ważne jest, by kurs nie zawierał więcej materiału niż można skutecznie nauczyć w ciągu trzydziestogodzinnego kursu (w porównaniu z wykładem tradycyjnym). Dodatkowym atutem jest, gdy w czasie zajęć oprócz przekazywania wiedzy uczy się konkretnych umiejętności przydatnych w różnych dziedzinach (pisanie streszczeń i sprawozdań, zdalna praca grupowa, czytanie ustaw, raportów, analiza danych, posługiwanie się pakietami obliczeniowymi i aplikacjami komputerowymi, wyszukiwanie informacji, zbieranie danych, itp.).

Proces dydaktyczny oferowanych kursów musi być dostosowany do nauczania zdalnego z wykorzystaniem Internetu. Nie wystarczy samo umieszczenie w sieci tekstów, zaleca się wykorzystanie różnorodnych materiałów (ilustracji, nagrań dźwiękowych, krótkich sekwencji filmowych, animacji, odnośników do materiałów zewnętrznych) oraz różnych form komunikacji. Jedną z ważniejszych przesłanek do wpisania zajęć na listę stałą jest wykorzystywanie technologii (symulacje zjawisk i procesów, interakcyjne pokazy, konstrukcje modeli) oraz elementów oceniania, zarówno kształtującego (np. automatycznie sprawdzane quizy) jak i sumującego umieszczane w całym kursie.

Kryteria organizacyjne polegają na określeniu aktywności nauczyciela na platformie, dotrzymywaniu terminów wynikających z planu zajęć, szybkości oceniania zadań otwartych i reakcji na pojawiające się problemy. W zasadzie przyjmuje się, że reakcja nauczyciela powinna następować w ciągu 48 godzin, ale prowadzący może wprowadzić własne ustalenia – wtedy Komisja bada, czy odpowiedzi były udzielane w ustalonych terminach.

Zajęcia, które otrzymują wysokie noty w każdym z kryteriów, stają się częścią programu IBIZA i są oferowane w kolejnych latach. Będą jednak podlegać weryfikacji i ocenie po każdej edycji. Podstawowe cele tej ewaluacji to utrzymanie wysokiej jakości kursów oraz zachęcenie prowadzących do udoskonalania zajęć, wprowadzania nowych metod nauczania i oceniania, podejmowania prób realizacji zasad wynikających ze współczesnych teorii nauczania. Ten cel jest osiąganym za pomocą bodźców finansowych. Komisja ma możliwość zwiększenia stawki za kurs dla tych nauczycieli akademickich, którzy wzbogacają swoje zajęcia. Zgodnie ze znanymi prowadzącym kryteriami szczególną uwagę zwraca się między innymi na: wprowadzanie i utrzymywanie forów dydaktycznych z istotnym udziałem prowadzących lub ocenianych przez nich, organizację pracy grupowej studentów, życzliwy i intensywny kontakt ze studentami, oryginalne metody oceniania (zadania grupowe, metody projektu, portfolio...).

Komisja może także przyznawać dodatkowe premie finansowe za szczególne działania podejmowane przez autorów i prowadzących kurs w celu podniesienia efektywności nauczania. W tym zakresie premiowana jest oryginalność procesu dydaktycznego oraz podejmowanie prób nauczania w duchu konstruktywizmu, czyli między innymi, wprowadzenie nauczania problemowego i metod konstruowania wiedzy przez studenta.

7. PODSUMOWANIE

W ciągu czterech lat istnienia projekt IBIZA wpisał się na stałe w strukturę dydaktyczną Uniwersytetu Warszawskiego. Od tego czasu przyjęto do realizacji 87 różnych projektów zajęć, odbyło się 187 kursów, w których udział wzięło blisko 10 000 studentów ze wszystkich jednostek dydaktycznych UW.

Najważniejsze znaczenie ma zainteresowanie studentów zajęciami zdalnymi – wszystkie miejsca zapełniają się w kilka godzin po otwarciu rejestracji (w semestrze zimowym 2008/2009 zajęto wszystkie z 2150 miejsc). Dla przeważającej liczby uczestników są to pierwsze doświadczenia z e-nauczaniem akademickim (z wyjątkiem obowiązkowych na UW szkoleń BHP, bibliotecznego i z prawa autorskiego realizowanych w trybie zdalnym w formie „samouczków”). Niewątpliwie przyciąga ich forma, która poprzez hasło „uczysz się w dowolnym miejscu w dowolnym czasie” obiecuje lżejszą pracę (choć wcale tak nie jest – większość uczestników e-kursów uważa, że zajęcia te są cięższe niż stacjonarne). IBIZA cieszy się uznaniem w środowisku studenckim. Świadczy o tym średnia ocena kursów wynikająca z 1267 odpowiedzi na ankiety ewaluacyjne, która wynosi 4,2 na skali pięciostopniowej, gdzie 5 = bardzo dobrze (dane dotyczą semestru zimowego 2008/2009). Bardzo ceniony jest też kontakt z prowadzącymi (paradoksalnie, mimo braku zajęć stacjonarnych, zdecydowanie intensywniejszy niż zazwyczaj) oraz przejrzystość zasad organizacyjnych – na skali dziesięciostopniowej te aspekty zajęć IBIZA są oceniane odpowiednio na 8,1 i 8,5. Bardzo istotna jest też odpowiedź na pytanie, czy student chciałby w przyszłości zapisać się na kolejny kurs – 50% odpowiedzi to „zdecydowanie tak”, a 32% – „tak”.

Wysoka jakość zajęć oferowanych w ramach IBIZA jest utrzymywana dzięki kompletności programu: zajęcia internetowe są przygotowywane według jednolitych zasad sprawdzonego modelu dydaktycznego przez dobrze przygotowaną kadrę we współpracy z eks

pertami w zakresie metodyki i technologii e-nauczania. Kursy podlegają ciągłej ewaluacji, są wzbogacane i udoskonalane. Znaczenie ma też charakter ośrodka (COME) sprawującego pieczę organizacyjną, opiekę techniczną i metodyczną nad zajęciami IBIZA. Ośrodek ten prowadzi badania edukacji zdalnej (wykorzystując także doświadczenia z programu IBIZA) w szerokim zakresie: od projektowania kursów, przez metody nauczania po prowadzenie zajęć internetowych. Może zatem bardzo szybko wprowadzać najnowsze wyniki badań naukowych do zajęć w ramach IBIZA, może je weryfikować i udoskonalać.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Krawczyk T., Mieszkowska A., Wilkin M. ... W: VI Konferencja Uniwersytet Wirtualny: model narzędzia praktyka. Warszawa, Wydawnictwo P JWSTK, 2007,
- [2] Wieczorkowska G.: *Zalety i wady edukacji internetowej: model dydaktyczny COME*. W: UNIWERSYTET WARSZAWSKI KWARTALNIK 3, 2004, ss. 3-12.
- [3] Wieczorkowska G., Madey J.: *Dekalog edukacji internetowej*. W: VI Konferencja Uniwersytet Wirtualny: model narzędzia praktyka. Warszawa, Wydawnictwo P JWSTK, 2007, ss. 10-17.
- [4] Wieczorkowska G., Bednarczyk I.: *Specyfika edukacji internetowej. Model dydaktyczny COME*. W: M. Tanaś (Red.), *Kultura i język mediów*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007.
- [5] Rudak L., Sidor D.: *Taxonomy of E-courses*. W: CISE 2008, Conference Proceedings book. Springer (w druku). <http://conference.cisse2008.org/schedule.aspx>.
- [6] Horton, W.: *E-learnig by Design*. San Francisco : Pfeiffer, 2006.

IBIZA – GENERAL E-COURSES AT THE UNIVERSITY OF WARSAW

Summary

IBIZA – the Interdisciplinary Base of Internet Academic Classes is an offer for students UW. It contains courses introducing different scientific disciplines which are prepared for students from different faculties to accomplish the so called “additional discipline”. These courses are offered in the form of e-learning and thanks to this are easily accessible for all students regardless of the mother-faculty. The article describes all components of the project IBIZA from the preparation of the stuff, through gaining of courses and organization of the project for the didactic model whose rules appoint the form of offered courses.